

**AMBASADA ROMÂNIEI
ÎN REPUBLICA ITALIANĂ**

Informații pentru lucrătorii din sectorul agricol din Italia (cu contracte de muncă pe perioadă determinată)

**Material elaborat de Ambasada României în Republica Italiană
pe baza legislației în vigoare la data de
30 martie 2021**

Cuprins

- 1. Contractul de muncă încheiat cu un angajator italian**
- 2. Riscurile muncii fără forme legale**
- 3. Condiții de siguranță la locul de muncă, în contextul Coronavirus**
- 4. Oportunități de muncă în sectorul agricol, pentru cetățenii români care se află deja în Italia**
- 5. Instituțiile competente din Italia pentru semnalarea unor dificultăți în derularea raporturilor de muncă sau pentru obținerea unor prestații**

1. Contractul de muncă încheiat cu un angajator italian

Ambasada României la Roma face un apel către cetățenii români interesați să lucreze în Italia în sectorul agricol să analizeze cu atenție ofertele primite și să se asigure că angajatorul încheie un contract de muncă legal. Cetățenii români se pot angaja în aceleași condiții ca și cetățenii italieni, fără obținerea unei autorizații de angajare (permis de muncă). De asemenea, se bucură de aceleași drepturi.

⚠️ Aspecte importante:

- Trebuie să obțineți de la autoritatea competentă (Agenzia delle Entrate) codul fiscal (codice fiscale);
- Cu cel puțin o zi înainte de începerea propriu-zisă a muncii, angajatorul este obligat să transmită comunicarea obligatorie cu privire la începerea raportului de muncă la centrul pentru plasare în muncă competent/”centro per l’impiego” și la institutele de protecție socială competente (Institutul Național pentru Protecție Socială - I.N.P.S. și Institutul Național de Asigurare împotriva Accidentelor de Muncă și Bolilor Profesionale - I.N.A.I.L.), în conformitate cu prevederile legislației italiene în domeniu. Comunicarea trebuie să conțină informații privind lucrătorul (cod fiscal, nume, prenume, data și locul nașterii, rezidența/domiciliul), data angajării, data încetării activității, tipul contractului, calificarea profesională a angajatului, indicarea contactului colectiv de muncă aplicat și încadrarea profesională în funcție de care se stabilește salariul;
- Trebuie să solicitați înscrierea în Registrul de evidență a populației/”Anagrafe” de la nivelul Primăriei locale, în caz de ședere în Italia pentru o perioadă mai mare de 3 luni. Pentru ședere de până la 3 luni, puteți solicita înscrierea în Registrul temporar de evidență a populației.

⚠️ **Asigurați-vă că vi s-a încheiat un contract de muncă** ⚠️
Citiți cu atenție prevederile contractului, înainte de a-l semna!

Ce trebuie să știți la încheierea unui contract de muncă în Italia:

Salariul minim

Salariul minim în agricultură este stabilit prin contractele provinciale de muncă (nu poate fi inferior celui stabilit prin contractul colectiv aplicabil la nivel național: 874,65 euro – încadrare profesională *area 3*; 1.173,06 euro – *area 2*; 1.286,25 – *area 1*). Vă recomandăm să vă informați asupra nivelului salariului minim existent în provincia în care urmează să vă desfășurați activitatea. De exemplu, la nivelul provinciei Venezia sunt stabilite următoarele salarii (plata pe oră și pe zi, pentru 6 ore și jumătate de lucru):

RETRIBUZIONI OPERAI AGRICOLI A TEMPO DETERMINATO DAL 01/04/2019 - PROVINCIA DI VENEZIA

(Contratto Nazionale di Lavoro per gli Operai Agricoli e Florovivaisti del 19 giugno 2018 e Contratto Provinciale del 13 febbraio 2017)

Area	Livello	Qualifica	Retribuzione Contrattuale Oraria	Terzo Elemento 30,44%	Totale Orario	Totale Giorno su 6h e 30 min.	Importi Orari T.F.R. (8,63%)
1	A	Specializzato S	€ 10,33	€ 3,14	€ 13,47	€ 87,56	€ 0,89
	B1	Specializzato	€ 10,03	€ 3,05	€ 13,08	€ 85,02	€ 0,87
	B2	Specializzato	€ 9,73	€ 2,96	€ 12,69	€ 82,49	€ 0,84
2	C	Qualificato Super	€ 9,14	€ 2,78	€ 11,92	€ 77,48	€ 0,79
	D	Qualificato	€ 8,66	€ 2,64	€ 11,30	€ 73,45	€ 0,75
3	E	Comune	€ 7,61	€ 2,32	€ 9,93	€ 64,55	€ 0,66
	F	Raccolta	€ 5,63	39,07% per operaio raccolta € 2,20	€ 7,83	€ 50,90	€

Munca suplimentară, peste programul normal de lucru, se plătește, aplicându-se o majorare, astfel:

- Muncă suplimentară 25 %
- Muncă în timpul zilelor de sărbătoare / duminica 35 %
- Program de noapte 40 %
- Muncă suplimentară în timpul zilelor de sărbătoare / duminica 40 %
- Muncă suplimentară pe timp de noapte 45 %

Program de lucru

Programul de lucru normal pentru muncitorii agricoli este de 39 de ore/săptămână, 6 ore și jumătate/zi.

Asigurați-vă, pe parcursul contractului, că angajatorul dvs. a comunicat instituțiilor italiene **numărul corect al zilelor lucrate** de dvs. și că sunteți înscris pe **listele nominale ale muncitorilor agricoli (OTD)**, adresându-vă unui sindicat din domeniul agricol!

Există și contracte part-time. Nu acceptați să vi se încheie un contract de muncă part-time, dacă dvs. în realitate lucrați cu program de lucru normal!

Pentru contractele cu durată mai mare de 30 de zile, este prevăzută o **perioadă de probă plătită de 2 zile**.

Unui muncitor nu i se poate cere să lucreze, pe lângă programul normal, mai mult de 3 ore/zi; 18 ore/săptămână, 300 ore/an.

Lucrătorii au dreptul la **24 de ore consecutive de odihnă săptămânală** (de obicei ziua de duminică).

Dreptul la indemnizația de șomaj agricol

Dacă contractul dvs. cu durată determinată / sezonier a ajuns la termen și nu a fost reînnoit, asigurați-vă că aveți dreptul la **indemnizația de șomaj agricol** și adresați-vă unei instituții de asistență a lucrătorilor "Patronato" recunoscută, pentru a vă ajuta să depuneți cererea la INPS / depuneți cererea online direct la INPS. Pentru a putea beneficia de indemnizația de șomaj agricol lucrătorii trebuie să fie înscriși pe listele nominale cu lucrători agricoli salariați în anul pentru care se solicită prestația; să fie asigurați de cel puțin doi ani în sistemul asigurărilor pentru șomaj; să fi lucrat cel puțin 102 zile în ultimii 2 ani înaintea prezentării cererii. Cererile pentru obținerea indemnizației de șomaj agricol aferent anului 2020 se pot depune până la 31.03.2021.

Pentru informații referitor la transferul indemnizației de șomaj din Italia în România: <https://www.anofm.ro/eures/index.html?categeures=9&subcategeures=2>

Alte drepturi

Aveți dreptul la **alocația pentru nucleul familial (ANF)**, atât pe durata raportului de muncă, cât și în perioada în care beneficiați de indemnizație de șomaj, pentru care e necesar să depuneți cerere la INPS. Muncitorii care au lucrat cel puțin 101 de zile într-un an, au dreptul la plata ANF pentru tot anul (312 zile). De asemenea, ANF se acordă și pentru perioade de inactivitate, cauzate de un accident de muncă, boală profesională, boală, sarcină, cu condiția ca muncitorul agricol să fie înscris pe listele nominale pentru minim 51 de zile și să fi lucrat cel puțin 6 zile în ultima lună (30 zile) anterioară evenimentului. Aveți dreptul la ANF, chiar dacă copiii dvs. locuiesc în România (dacă celălalt părinte lucrează în România, aveți dreptul la diferența dintre nivelul ANF plătit în Italia și alocația de stat pentru copii primită în țara noastră).

Dacă ați suferit un **accident de muncă/ suferiți de o boală profesională**, aveți dreptul la prestații plătite de INAIL. Angajatorul are obligația de a anunța INAIL dacă ați suferit un accident de muncă. Dacă nu ați întreprins acest demers, trebuie să vă adresați dvs. INAIL direct sau apelând la o instituție de asistență a lucrătorilor ("patronato"). De asemenea, la momentul internării e necesar să informați că ați fost victima unui accident de muncă.

Concediul medical / de maternitate: aveți dreptul la prestații de boală și maternitate dacă aveți cel puțin 51 de zile de lucru (înregistrate pe listele nominale) în anul anterior sau în anul în care s-a produs evenimentul (efectuate înainte de apariția acestuia).

Asupra **posibilităților de rambursare a eventualelor cheltuieli medicale** e necesar să vă adresați sindicatelor din agricultură sau "patronati" (de ex. Fondul EBAN).

În momentul în care veți îndeplini condițiile de pensionare din România și, respectiv Italia (stagiul de cotizare + vârstă de pensionare), veți primi **pensie** de la fiecare stat în parte (cu condiția să aveți cel puțin un an lucrat în țara respectivă). În baza principiului totalizării perioadelor de asigurare, vor fi luate în considerare atât perioadele de asigurare realizate în România, cât și perioadele realizate în celelalte state membre (de ex. Italia). Drepturile de pensie sunt calculate de fiecare stat, conform legislației proprii naționale, proporțional cu perioada de asigurare realizată în statul respectiv.

Adresați-vă unui ”patronato” pentru a vă elibera în mod gratuit situația contribuțiilor de asigurări sociale plătite în Italia – ”estratto conto previdenziale”.

⚠ Aspecte legate de încetarea raportului de muncă

Concedierea / demisia pot fi inițiate doar dintr-o justă cauză (un motiv foarte grav, care nu permite continuarea nici măcar provizorie a activității). În cazul muncitorilor agricoli cu contracte cu durată determinată nu este prevăzută o perioadă de preaviz.

Persoanele pentru care perioada contractuală a expirat, dar **care nu și-au recuperat în integralitate drepturile legate de raporturile de muncă / persoanele care au lucrat fără forme legale / muncitorii care nu și-au primit drepturile prevăzute prin contract, sunt sfătuite să se adreseze inspectoratelor teritoriale de muncă înainte de a părăsi teritoriul Italiei** pentru a semnala aspectele problematice din derularea contractului.

2. Riscurile muncii fără forme legale

- sunteți lipsiți de protecție socială; nu beneficiați de prestațiile oferite de sistemul de securitate socială: alocația pentru nucleul familial, indemnizația de maternitate (în cazul femeilor), ajutorul de șomaj, pensia (neincluderea în stagiul de cotizare a perioadei lucrate) etc.;
- salariu mai mic;
- nu vă bucurați de drepturile stipulate în contractul colectiv de muncă aplicabil;
- nu se respectă programul de lucru și timpul de odihnă legal;
- nu se va respecta nivelul dvs. de calificare și pregătire;
- puteți rămâne în orice moment fără loc de muncă;
- nu beneficiați de măsuri de protecție și securitate a muncii, ceea ce poate cauza producerea unor grave accidente de muncă soldate în anumite cazuri cu decesul victimelor;
- puteți întâmpina dificultăți foarte mari în a obține recunoașterea drepturilor convenite în urma muncii prestate, putând exista și situații să nu vă fie plătit. Este necesar să reclamați angajatorul la Inspectoratul teritorial de muncă;
- există riscul crescut de a deveni victime ale exploatării și traficului de ființe umane.

3. Condiții de siguranță la locul de muncă, în contextul Coronavirus

⚠ Angajatorul trebuie să asigure condițiile de siguranță la locul de muncă stabilite prin **Protocolul de reglementare a măsurilor pentru combaterea și reținerea răspândirii virusului Covid-19 la locul de muncă**, semnat pe 14.03.2020.

⚠ Mențineți distanța de siguranță față de celelalte persoane! Semnalați orice situație de pericol! Deplasarea în incinta societății trebuie redusă la minim.

Angajatorul trebuie să evalueze împreună cu reprezentanții lucrătorilor cele mai bune soluții pentru a garanta siguranța muncitorilor.

Informare

Firma informează lucrătorii cu privire la:

- obligația de a rămâne acasă dacă au febră (peste 37,5) sau alte simptome de gripă și de a-și suna medicul de familie și autoritatea sanitară, precum și de a anunța angajatorul cu privire la apariția oricărui simptom de gripă în timpul desfășurării activității;
- dacă are simptome de gripă, febră, persoana a călătorit în zone de risc sau a avut contact cu persoane pozitive la virus în ultimele 14 zile, etc, trebuie să anunțe angajatorul, medicul de familie și Autoritatea sanitară și nu trebuie să părăsească locuința;
- obligația de a păstra distanța de siguranță față de celelalte persoane; respectarea regulilor privind spălarea mâinilor;

Accesul la locul de muncă

- înainte de a intra la locul de muncă, lucrătorului i se poate controla temperatura; dacă aceasta este mai mare de 37,5, nu i se va permite accesul. Persoanele aflate în această situație vor fi izolate, li se va da mască. Trebuie să își contacteze în cel mai scurt timp posibil medicul și să îi urmeze indicațiile. Nu trebuie să se prezinte la Spital – Urgențe sau la Cabinetul medical de la locul de muncă;
- angajatorul informează în mod preventiv angajații și persoanele care urmează să intre în incinta societății, cu privire la faptul că nu este permis accesul celor care, în ultimele 14 zile, au avut contacte cu persoane rezultate pozitive la Covid-19 sau care provin din zone cu risc indicate de OMS;

Curățenie și igienizare la locul de muncă: Angajatorul asigură curățenia zilnică și igienizarea/dezinsecția periodică a spațiilor; dacă există o persoană cu COVID-19 în interiorul firmei, se curăță și dezinfectează spațiile, în mod special. Spațiile se ventilează corespunzător. Este necesar să se garanteze curățenia la sfârșitul fiecărei ture și igienizarea, atât în birouri, cât și în spațiile de producție;

Precauții igienice personale: Este obligatoriu ca persoanele prezente în firmă să își ia toate măsurile igienice, în special referitor la igiena mâinilor. Firma pune la dispoziție detergenți adecvați pentru spălarea mâinilor. Se recomandă spălarea frecventă a mâinilor cu apă și săpun.

Dispozitive de protecție individuală

- Respectarea măsurilor de igienă și folosirea dispozitivelor de protecție individuală este fundamentală, și, având în vedere situația de urgență, este legată de existența pe piață a acestora.
- În situațiile în care nu este posibilă respectarea distanței de un metru între persoane și nu sunt posibile alte soluții organizatorice, este necesar să se utilizeze măștile și alte dispozitive de protecție (mănuși, ochelari, uniforme, căști, cămăși, etc), în conformitate cu dispozițiile autorităților științifice și sanitare.

Gestionarea spațiilor comune: se stabilește un număr maxim de persoane care poate avea acces simultan în spațiile comune care trebuie ventilate corespunzător. Este stabilită perioada maximă în care o persoană poate staționa în spațiile comune. Este necesar să se păstreze distanța de siguranță de cel puțin un metru dintre persoane; este necesar să se organizeze spațiile și să se igienizeze vestiarele; este necesar să se garanteze dezinfectarea periodică și curățarea zilnică, cu detergenți în spațiile de luat masa, inclusiv tastatura distribuitoarelor automate de băuturi și gustări.

Intrarea și ieșirea salariaților: intrare/ieșire la ore diferite distanțate, astfel încât să se evite pe cât posibil contactele în zonele comune; dacă este posibil, să existe un punct de intrare și altul pentru ieșire și să se asigure soluții pentru dezinfecția mâinilor;

Persoanele care prezintă simptome: în cazul în care o persoană prezentă în firmă are febră și simptome ale unei afecțiuni respiratorii, precum tusea, trebuie să informeze imediat direcția de personal; firma informează și colaborează cu Autoritățile sanitare pentru ancheta epidemiologică.

Lucrătorul aflat în izolare la domiciliu trebuie să își contacteze medicul de familie pentru a-i solicita eliberarea certificatului medical (din care să rezulte: ”quarantena obbligatoria o voluntaria/ isolamento volontario / sorveglianza attiva). Medicul trebuie să trimită respectul certificat la INPS.

Lucrătorii care s-au infectat cu Covid-19 în timpul muncii (inclusiv pe traseul către locul de muncă/locuință) **beneficiază de prestații acordate de INAIL în caz de accident de muncă / boală profesională, inclusiv în perioada în care se află în carantină.**

4. Oportunități de muncă în sectorul agricol, pentru cetățenii români care se află deja în Italia

Dacă vă aflați deja în Italia și sunteți în căutarea unui loc de muncă în sectorul agricol, vă puteți adresa centrelor pentru ocupare (centri per l'impiego) sau principalelor organizații de producători agricoli (angajatorii din domeniu):

- Serviciul public pentru ocupare: consultați Centrele pentru ocupare de la nivel local

<https://servizi.lavoro.gov.it/cerca-sportello/>

Pentru datele de contact ale centrelor de ocupare, selectați provincia, localitatea și la “tipo sportello” - “centri per l'impiego”.

- Organizații de fermieri / producători agricoli:
 - Coldiretti - platforma ”job in country”: <https://lavoro.coldiretti.it/Pagine/cerco-lavoro.aspx>
 - Confagricoltura - platforma "Agrijob": http://www.confagricoltura.it/ita/agrijob_elenco.php
 - Cia – platforma: <https://lavoraconagricoltoriitaliani.cia.it/>

⚠ IMPORTANT: Ambasada și Consulatele României din Italia nu se pot substitui Serviciilor Publice de Ocupare și nu își pot asuma responsabilitatea pentru contractele sau condițiile oferite de angajatori, pe care vă rugăm să le verificați personal cu atenție!

5. Instituțiile competente din Italia pentru semnalarea unor dificultăți în derularea raporturilor de muncă sau pentru obținerea unor prestații

- **Inspectoratul Teritorial de Muncă** din zona unde vă desfășurați activitatea – pentru nerespectarea drepturilor prevăzute în contractul de muncă (de ex: neplata salariului, concedii neacordate, muncă la negru, ore suplimentare neplătite, etc).
Pentru datele de contact ale Inspectoratului teritoriale de muncă: <https://www.ispettorato.gov.it/it-it/il-ministero/Uffici-periferici-e-territoriali/Pagine/default.aspx>
Pentru cererea de intervenție, completați formularul disponibil [aici](#) pentru formularul cererii de intervenție.
- **Carabinierii pentru Protecția Muncii** (Carabinieri per la tutela del lavoro) din cadrul Inspectoratelor Teritoriale de Muncă, pentru cazurile de exploatare gravă la locul de muncă; intermediere ilegală a forței de muncă.
- **ASL** (Departamentele pentru Prevenție, Serviciul pentru Prevenție și Siguranță la Locul de Muncă) – pentru încălcări ale legislației privind siguranța și normele de igienă la locul de muncă.
- **Institutul Național de Protecție Socială (INPS)** - pentru depunerea plângerilor legate de neplata contribuțiilor de asigurări sociale; pentru solicitarea prestațiilor de securitate socială.
- **Institutul Național de Asigurare Împotriva Accidentelor de Muncă și Bolilor Profesionale (INAIL)** - pentru denunțarea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale și solicitarea prestațiilor aferente.
- **Sindicate** - pentru asistență specializată privind litigiile de muncă.
- **Instituțiile de asistență a lucrătorilor ("Patronati")** pentru verificarea situației personale privind contribuțiile de asigurări sociale; pentru asistență în vederea depunerii cererilor pentru obținerea prestațiilor de securitate socială.
- **Instanța de judecată** competentă.